

Näringsdepartementet

Vägen mot ett fossiloberoende jordbruk SOU 2021:67

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över betänkandet Vägen mot fossiloberoende jordbruk SOU: 2021:67

Sammanfattning

Region Jönköpings län bedömer att utredningen på en övergripande nivå innehåller förslag som möter behoven av målavvägningar mellan konkurrenskraft, självförsörjning och klimatmål i det svenska jordbruket. Region Jönköpings län anser att förslagen i utredningen i stort ligger i linje med den regionala utvecklingsstrategin, den regionala livsmedelsstrategin och den nyss antagna strategin för smart specialisering. Region Jönköpings län anser dock att vissa av förslagen kan utvecklas för att tydligare hantera målavvägningar och vill därför ge några inspel.

Synpunkter på förslaget

Jordbruksavdrag och återbetalning av dieselskatten

Region Jönköpings län tillstyrker förslaget om att återbetalningen av dieselskatten bör fasas ut då denna kompensation motverkar omställningen till ett fossiloberoende jordbruk och har negativ påverkan på klimatmålen både på nationell och regional nivå. För att klara konkurrenskraften införs istället ett mer generellt skatteavdrag, jordbruksavdraget. Region Jönköpings län håller med om att ett avdrag behöver finnas för att dämpa konsekvenserna av att återbetalningen av dieselskatten tas bort. Konstruktionen för avdraget behöver dock vidareutvecklas så att det inte ensidigt bidrar till målen gällande konkurrenskraft och livsmedelsförsörjning utan samtidigt kopplas till förbrukning av fossila bränslen och ger incitament för omställning till ett fossiloberoende jordbruk. Som förslaget nu är utformat är det tveksamt om det i tillräckligt hög grad bidrar till klimatomställningen.

Region Jönköpings län tillstyrker förslaget om att Jordbruksverket får ett tydligare uppdrag att följa jordbrukets konkurrenskraft och lönsamhet. Men detta bör inte ske utan att uppdraget samtidigt innebär att följa jordbrukets klimatomställning i förhållande till andra branscher i Sverige.

Premier och stöd

Det förslag utredningen föreslår gällande biopremie, befintliga klimatpremier och stöd till produktion till biogas är enligt Region Jönköpings län viktigt och ligger helt i linje med de regionala mål som finns på området. Region Jönköpings län menar dock att dessa förslag tillsammans med rekommendationer kring forskning och utveckling bör tillfogas en mycket större tyngdpunkt.

Tills tekniskiftet av arbetsmaskiner övergått till el, vätgas samt att nya system för att bruka marken blivit vanligare kommer jordbruket vara beroende av befintlig maskinpark som är omfattande, har en långsam utbytestakt och saknar arbetsmaskiner som drivs av förnybara drivmedel. Region Jönköpings län menar därför att ett ekonomiskt stöd, t.ex. genom skatteavdrag, för konvertering av befintliga maskiner till fossilfri drift verkligen skulle bidra till omställningen.

Jord- och skogsbrukets roll i den framtida energiförsörjningen

Region Jönköpings län anser att det är positivt att utredningen lyfter fram jord- och skogsbrukets roll i den framtida energiförsörjningen. Jord- och skogsbruket har en viktig roll att spela i landets totala energiomställning med sin tillgång på biomassa av olika slag. Med den kunskapsutveckling som sker på området menar Region Jönköpings län att jordbruket rätt använt kan dra nytta av denna utveckling till sin absoluta fördel i ett konkurrenshänseende. För att detta ska bli möjligt behöver nya affärsmodeller utvecklas, mer kunskapsstöd etableras, innovationsutveckling behöver ske och fler samverkansplattformar bildas. Ett närmre samarbete med t.ex. företagsfrämjare inom andra sektorer skulle kunna bli fruktbart, där kunskaper inom olika branscher kopplas ihop och bidrar till att inrymma energiproducentperspektivet i jordbrukarens roll. Denna utveckling behöver stimuleras nationellt men kan med fördel ske i praktiken regionalt och lokalt. Utredningen gläntar på dörren till detta område men tar inte steget fullt ut. Om så skedde skulle konkurrenskraft och grön omställning gå hand i hand.

Ett helhetsperspektiv på jordbrukets totala klimatpåverkan

Region Jönköpings län föreslår Regeringen att i ett nästa steg fortsätta utreda och föreslå åtgärder för att utifrån ett helhetsperspektiv främja omställningen inom jordbrukets övriga utsläppsområden, t.ex., biologiska utsläpp, utsläpp från djurhållning och mark och utsläpp som sker utanför Sverige. Inom dessa områden finns stora utmaningar men också möjligheter, t.ex. genom att utreda var möjligheterna till kolinlagring finns.

REGION JÖNKÖPINGS LÄN

Marcus Eskdahl
Ordförande Nämnden för trafik,
infrastruktur och miljö

Per Eriksson
Ordförande Nämnd för arbetsmarknad,
näringsliv och attraktivitet

Karin Hermansson
Regional utvecklingsdirektör